

Onderzoek naar de naam "Nijstad"

Een werkgroep uit de Markegenoten van Vries en het personeel van Gemeentewerken Vries hebben in de oogstmaand (augustus) van 1976 een getekende kaart gemaakt met vermelding van alle bekende "esch- en veldnamen" van de Marke Vries (zie afbeelding 1). Van deze kaart is in 1977 een gedrukte versie verschenen (zie afbeelding 2).

Op deze kaart staat verrassend de naam Nijstad bij dat deel van Vries dat nu nieuw ontwikkeld wordt als woonlocatie voor 10 woningen. Nadien heeft één van de werkgroepleden, H.J. Dik, het dorp Vries rond 1830 ingetekend op een kaart met daarop naast alle huizen met huisnummers ook de veldnamen (zie afbeelding 3). Daarbij bevond zich ook "Nijstad" met de huizen nummers 36 en 39 (zie hierna ook in "Sprokkelwark").

Nadat de veldnamen verzameld zijn heeft Harry Kraai in zijn publicatie "Sprokkelwark, Fragmenten uit de historie van het kerkdorp Vries", Hogeveen 1986-1990, blz. 71 en 72 een nadere uitleg gegeven: blz. 71 "We gaan zuidwaarts naar de lange boerderij no. 36. Wij zijn nu in de buurtschap "Nijstad" aangekomen, Nijstad wil zeggen, nij stee, nije plaats, stad steden, stede plaats..."; blz. 72: "Wij blijven nog even in "Nijstad" en gaan naar no. 39 ... Dit huis staat een eindje van de weg af, komt hier de naam "Nijstad" vandaan? Grondsporen van dit huis zijn gevonden tijdens de aanleg van de Tipkampen".

In de OAT van het kadaster is de naam Nijstad niet vermeld en ook niet in het artikel van Wieringa over veldnamen in de gemeente Vries (1979). Ook komt Nijstad als familienaam in de gemeente Vries tussen 1811-1962 niet in de Burgerlijke Stand voor (Alledrenten.nl). Dit betekent dat "Nijstad" meer dan veertig jaar geleden bekend was bij de markegenoten en bevolking van Vries.

Afbeelding 1: Detail getekende kaart van alle bekende "esch- en veldnamen" van de Marke Vries, met onderschrift, oogstmaand 1976.

Afbeelding 2: Detail gedrukte kaart 1977

Afbeelding 3: Detail getekende kaart door H.J. Dik. De nummers corresponderen met de huisnummering in 1832.

Vries, 22 oktober 2018

Otto Nienhuis